Ympäristövaliokunta

Viite: 12.5.2025 saapunut pyyntö asiantuntijalausunnosta
Asia: E 32/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Kemikaalit; REACH-asetuksen (EY N:o 1907/2006) mukainen rajoitus koskien lyijyn käyttöä ammuksissa ja kalastusvälineissä2029

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut valtioneuvoston selvitykseen REACH-asetuksesta. Selvitys toteaa pääpiirteet esitetyistä rajoituksista lyijypitoisiin kalastusvälineisiin. Rajoitusten ja käyttökieltojen taloudellisia vaikutuksia ei arvioida. Kalastuksen osalta haluamme nostaa esille joitain yksityiskohtia.

Kannatamme siirtymäajan tukemana suoraan veden kanssa kosketuksissa olevan lyijyn käytön lopettamista kalastusvälineissä erityisesti uusien kalastusvälineiden kaupassa. Asetusluonnoksen mukaisiin käyttö- ja myyntikieltoihin esitämme kuitenkin muutoksia. Esitämme onginnassa käytettävien alle 1 g lyijyhaulien rajaamista kokonaan käyttökiellon ulkopuolelle. Tavallisin kesäinen kalastusmuotomme onginta käyttää näitä painoja ja esitetty käyttökielto kolmen vuoden siirtymäajalla tekisi lukumääräisesti miljoonatasolla olevista onkilaitteista lainvastaisia. Luken tilaston mukaan Suomessa vuonna 2022 noin miljoona henkilöä kalasti onkimalla. Emme pidä onkilaitteiden lyijypainojen aiheuttamaa riskitasoa vesilinnuille merkittävänä ja onkilaitteen yksityiskohtiin liittyvä kalastuksenvalvonta on käytännössä mahdotonta toteuttaa kattavasti.

Pohjaan jäävää lyijyä tulee käsityksemme mukaan lähinnä yleistyneestä jigikalastuksesta, jossa tyypillisesti syntyy pohjatärppien myötä välinehävikkiä. Jos lyijypitoisten jigipäiden myynti kielletään esimerkiksi kolmen vuoden siirtymäajalla, tulevat käytössä olevat lyijypäät häviämään suurelta osin itsestään ajan kanssa. Jos alle 50 g lyijypitoisissa kalastusvälineissä tarvitaan käyttökielto, niin sen siirtymäaika voisi olla viisi vuotta. Yli 50 g lyijypitoiset kalastusvälineet eivät muodosta vesilinnuille käytännössä mitään ongelmaa ja näihin kohdistuvia rajoituksia emme näe tarpeellisena. Kalastusvälineiden sisärakenteissa painona olevaan lyijyyn emme esitä myöskään myynti- eikä käyttörajoituksia.

Helsingissä 16.5.2025

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja